

HRVATSKA RIEČ

Predplatna cijena: na godinu K 12. — Za pô godine K 6. — Za Šibenik na godinu donašanjem u kuću K 12. — Za Inozemstvo na godinu K 12 suviše poštarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

Izlazi sriedom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglasni tiskaj se po 16 para peti redak ili po pogodbi, te se primaju samo oni, koji se unaprijed plate. — Pribroćena pisma i zahtvane tiskaju se po 20 para po peti redak. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi ne vracaju

U borbu!

U IV. izbornom srezu, gdje je sa strane pravaša kandidirao dr. I. Krstelj, a sa strane demokrata-utvaraša dr. Ivčević, došlo je do užeg izbora.

Predsjednik zemaljskog odbora, predsjednik sabora dalmatinskog, dugogodišnji zastupnik, rodjeni Trogiranin došao je u uži izbor sa pravašem u onom kotaru, za koji su protivničke novine govorile, da će ga plebiscitom izabrati.

Očajan rad pet obćina, koje su sve svoje sile uložile, da Ivčevića spase, teror njihov i bezakonja, kojim se neprispodobivom drzkošću i cinizmom poslužiše, uloženi sav upliv i pritisak zemaljskog odbora, ne uspiješe da Ivčevića održe.

U Šibeniku je njihov predsjednik stranke sramotno pao, u Drniš-Trogiru predsjednik zem. odbora i sabora jedva se je provukao u uži izbor. Teror obćina i upliv njihov bili su zadnja slamka za koju se Ivčević i Utvara uhvatili.

Poraz je već tu, sramotan pad je već gotov, a konačno će pri užim izborima biti cieloj onoj gnjiloj masi zadan smrtni udarac.

Pravaši IV-og izbornog sreza!

Žestoka izborna borba Vas čeka. U tu borbu stranka prava ulazi pod punim uzdanjem u pobjedu, koju će Vaša sviest, odlučnost i uztrajnost iznjeti.

Kucnuo je zadnji čas. Mrtvačko zvono zvoni nad ostancima one stranke, koja je hrvatsku Dalmaciju dovela do ruba propasti.

Borba će biti težka, ali će zato pobjeda biti sjajnija.

Napred u uže izbole!

Pobjeda je naša!

Živio dr. Ivo Krstelj!

Sad se vidi, kakvi su.

Nakon sijajne pravaške pobjede u Šibeniku i nakon svestranog poraza utvaraša i demokrata u ovom izbornom srezu, novine njihove, ne mogući suzdržati bies ljtine, izbacuju sada sve u šesnaest nove laži, nova ocrnjivanja, nove kleverte, samo da time pokriju svoj grđni neuspjeh i da bud kako pred svojinom naivincima opravdaju udarac, što ih je snašao i od kojega se neće za dugo osvistiti.

U tom izbacivanju laži i kleverte ima ipak i njeka vrst priznanja vlastite slabote sa strane protivnike stranke prava. Oni tvrde, da su ih isti njihovi pristaše i dali; izdali su ih u Tisnom, izdali su ih Zlarinu, izdali su ih u Skradinu. — Krasna je to doista dišljina njihova, krasna organizacija, krasna kompaktност. Vidi se po tom najbolje, da ih nije bila spojila, uortala nikakva misao, nikakva plemenita nakana, već samo mržnja proti pravašima, slipe mržnja proti našim najbojnim ljudima, i nizak, sebična čežnja za vlašću, za gospodarenjem.

Naravno je, da u redovima tako skalupljenim ne može bit reda, ne može bit zanos za borbu, i da te redove može da podrži kroz izbore samo mito, novac i korupcija. A toga je bilo kod naših protivnika na pretek; oni su ono svojih glasova najviše time skucali, time držali na okupu do posliednjeg časa, a za to su izdali silan novac. Znajući, da drukčije ne mogu ništa postići bili su uveli neku novu vrst agitacije, t. j. oklade. I kladili se ljudi da će Dubrovčić dobiti, kladili se na sve strane i za visoke svote, samo da bi li im depresivno djelovali na naše izbornike. Sye, što se zlobna i glupa dade zamisliti, sve su to oni upotrebili u agitatorske svrhe, a da i ne govorimo o uhdarstvu, o neprstanom zajednjanskom kortešaciji i o besramnom zavaravanju sa onim njihovim stariim, zahrdjelim orudjem i poklikom; sve je naše, sve je naše!

Kad se sve to znaće, kad se sve to vidjalo i doživjelo, sada dolaze protivničke novine, da nama pravašima pružaju sve one, što su njihovi pristaše radili i čega se danas srame. Zar ne da je to vrlo jeftino i komodno?

Ali oni to mogu da pričaju svojim bedaćima, svojim zavedenicima, ali neka ne misle da će ih itko razuman ozbiljno užeti. Pače tim načinom pisanja oni uprav odavaju svoju nemoć, svoju zlobu, svoju golotinju, jer je napokon puno lepše, puno utežkije priznati da je poraz morao uslijediti pred silom i jakošću druge strane, nego li ga pripisati izdaji sa svoje i korupciji sa protivne strane.

Ali dà, govoriti našim protivnicima kako da razložito piši i rade to je isto, ko slipec namigavati i gluhi prišapčavati. Oni su već postali nesposobni za svaku razložito mišljenje i djelovanje, sad su još više slipec i ona bjesomućnost, što ih je pred izbore pretvarala u divljake, sad ih pretvara u očajnike, koji ne zaziru već od ničega.

A naši su napokon, što su tražili. Oni su misili i htjeli, da svojim jurštem nas ostave, a kad tamamo smo ih ne samo odbili, nego smo ih potukli do nogu, oslabili ih, a naše smo redove pojaci, utvrdili tako, da smo uvek spremni i jaki na nove navale. Protivnici su bili toliko zaslijepljeni, da nisu ni opazili, nisu ni znali kolika je naša snaga. A mi ih evo opet s tom našom neoborivom snagom dočekujemo, ne plašeć se novih borba, novih bitaka. Znamo i duboko smo osvjeđeni, da ćemo u svakoj uvek potući protivnike, košto su ovi, koji na nas nastruči, a osvjeđeni smo o tome, jer nas vodi misao, zanos, oduševljenje za veliku ideju hrvatske slobode, hrvatskog ujedinjenja, dok protivnike naše ne vodi ništa drugo nego ambicija, težnja za vlašću, za položajima i častima.

Ako to nije jasno, onda nije ni more slano. Ta tko ovdje u Šibeniku i u krajnji Šibenskoj ne zna, da se sva ova borba zametnula samo za to, što se bezposlenom i nesposobnom Dru. Vici Išjadići hoće po što po to mandata, a braći njegovoj občini. Eto tu je misao, tu je svrha ciele one rabe, koja od

dolazka tog smušenjaka sa nauka u Pragu neprestano drži ovaj grad u borbi, u izbornim trzavicom.

Ovoga puta nije se uhvao taj već više puta od naroda izbačeni nametnik izći sa svojim imenom u borbu, nije htio da opet bude izvrnut običem smiehu i osudi, pa je dogovorno sa sebi sličnim pristao od nevolje ljutje, da se u ovom izbornom sredu iznese starog Dubokovića, uzdajuće se, da će ime, položaj i novac njegov ipak pomoći da se — probije led.

Duboković je morao biti neke vrste *most*, da se dr. Ilijadici pomogne prieći u onaj od njega toliko željen kraj, gdje se beru zastupničke krunice!

Sve to nije pomoglo ništa, pa sada nakon poraza, nakon nove osude narodne, hoće da se pred svojima opravdaju, da ih utječe, al opet nepoštenu načinom, pa se baš po tome i opet jasno vidi, — kakvi su! Mi smo ih u prošlom članku „Postie izbora“ dovoljno osvjetili i prikazali ih u pravoj slici. — Eno, da ih se baš onakvi, dokazuju i sada posle izbora, Oni će takovi uviek ostati, ali će i ostati onđe jesu, t. j. nikad se više ne će domoci onih položaja i onih časti, koje su nekad imali i kojima su samo nanieli šete i sramote Šibeniku i okolicu.

U kraj s njima sada i vazda!

Ivčevićevi zadnji trzaji.

Izbor u IV. izbornom sredu unicum je svoje vrsti. Teror i bezakonja, koja se u tom sredu počinše, nije moguće opisati. Svaki opis, ma i najcjenji, duboko je uprav razine realnosti, nije niti sjenka istine. Ono što se u tom sredu dogadjalo, preuze sve granice vjerojatnosti. U ustavnjoj državi, u Evropi, da se takova šta dogodi!

Već prije izbora čitatelji našeg lista bili su upućeni u grozni teror, koji je razvijao načelnik Trogira, Madirazza, i načelnik K. Novog, Šimeta. Nijedno sredstvo, pa bilo ono najodurnije niesu ova dva načelnika propustila. Ivčevićev mandat skopčan je sa njihovim načelničkim stolicama i zato poduprše sve i svu samu da se otmu propasti.

Lugari, poljari, rondari, glavari, občinski činovnici, trgovci i vjerovnici bleding Zagorce, sve se to bilo maklo, da Ivčevića iznese. Svaki zaseok zagorski, svaki komšiluk imao je nekoliko Trogirana, koji su s dana u dan kvarili narod dovozeći u kolima i automobilima na desetke stolitara vina, pečenih janjaca i bielog kruha. Držeci narod u trajnom pjanstvu, unažljivajući u pojedinim selim najgorje elemente, koji su za novac kadri sve počinili, uzdržali su uza se jedan dio Zagore. Imadu zahvaliti samo užasnoj biedi, u kojoj zagonac živi, ako se jedan dio dao zavaravati i zavesiti. Novac koji je sa strane demokrat-a utvrašava prosut sise kolosalne svote. Oni su doslovce kupovali narod, cinkujući se za svaki glas, pogadjajući se od 5 K. pak dalje do 50 K. Na desetke hiljadu kruna pozobala je Zagora i primorje trogirska.

Zadnjih dana razvio se teror i u Drnišu, Promini i Lečevici. U Drnišu Skelin, u Promini Čorić, u Lečevici Matasi i Gotovci razviše užasnu, demoralizatornu agitaciju, hvatajući za grlo svoje dužnike, priteći občinam, lugarima, globama i progonom. Medju pravoslavne bacili se parola, da će im dr. Krstelj oteti vjeru i sve ih . . . „pobunjevati“. U svakom selu, gdje oni dolazili, tu se gozbe i pitanje pribjavile, te se poživinčavalo narod. Takova demoralizacija, takova izkvarenost jedva je vjerojatna. U Lečevici javno se prialito smrću svakom onom, koji se osuduje.

Svih pet občina, koje sačinjavaju IV. izborni srez, bilo je proti dr. Krstelju, uloživ sve što moglo i ne moglo, da bi za zadnji put izdržali na površini Ivčevića.

Ovaj izbor najveća je sramota, najveće ruglo za tobobjenju „stranu većine“ i s njom udružene demokrate. Uza sve občine uza sav teror, uza sva bezkonja izhodiste za Ivčevića samo . . . uži izbor.

To je blamaža nad blamažama!

Izborni čin u Lečevici.

Na 19. tek odigrala je sila i bezkonje svoj terorizam prije izbora i pri izboru. Načelnik, glavari, nadlugari, lugari, rondari, poljari, čauši, poštanski činovnik, tajnik občinski i listonosče, i pitanje zaurlaše se kao orao u kokoši, da nam odnesu većinu pri izboru. Zada čemo se osvrnuti na sam izbor. Nekoliko činjenica bit će dovoljno, da budu približno sliku Ivčevićevog izbora. Povjerenik dozvoljuje ciglog jednog budanika, koji je u nemogućnosti da doznade kako se koji zove. Medju prvim glasuje Taras Niko, koji je u Americi; za nj ga sljuže Tešija Mate. Taj je bio uapšen. Pod br. 1000 dolazi Mate Milii Ivanov, i pita legitimaciju; povjerenik mu govori, da je za nj glasovan. Pod br. 1478, glasovat dolazi Vjetka Luka p. Frane, i pita legitimaciju; povjerenik vladin mu govori, da je uvršća podpisana po listonosi.

Totpici Grgi i Juri pok. Mike i Juri pok. Marka, koji su pal u nesvest, tajnik občinski oteo glasovnicu i podpisao ih imenom Ivčevića. Na to ovi planuli i zamalo nije došlo do krvi, da njesu žandari posredovali i uzelni na raboš gosp. tajnika. Ovaj isti je Topić Pulju Mati p. Josipa pod br. 1412 davao jednu krunu za glasovnicu,

odveden u sudbene uze odakle je na večer bio pušten.

U 7 sati jutrom posebnim vlakom prispejeli bili Zagorci u Kaštelu. Na stanicu su morali čekati sve do podneva, dok nije „Knez“ došao, da ih preveze u Trogir. Oružništvo nije dozvollo našim pristup u mjesto. Kad je „Knez“ prispio, krasna i velika povorka krenula je u mjesto. Šimetovci začudjeno i iznenadeno gledali ogromnu povorku. Izbornika je bilo toliko, da su se uz parobrod moralo vezati četiri velika broda. Doček te mase u Trogiru bio je impozantan. Doček je na obali sam kandidat. Šibenčani i Kaštelani, za koje su Trogirani vikali, da su razbojnici, da su do zubi oružani, bili su pretraženi te se u njednog nije našao niti periš. Goloruki dođeši u pašaluk Ivčevića i Madirazze, da štite izbornike pred terorom občine i načelnika.

Šibenčani i Kaštelani morali su uviek biti uz izbornike, jer Madirazza, občinski činovnici i trgovci nastrali među nje, da bi ih oteli. Načelnik Madirazza se je ponašao da skrajnost izazovno, podjarači tim svoju masu proti Šibenčanima. Dva puta je nasrnio najvećim biesom na novinara Baraćevića, tražeći od njega da se legitimira, zahtjevajući od oružnika, da ga odaleće, što oni ne učinile, jer je on sasna mirno stajao. G. Baraćević mu je na njegove glupe napadaje takovim prezirom i odlučnošću odgovorio, da se je zelen od jada hvatao oružnika, kojim je tako dodjajao, da su ga više puta bijeli uapsiti. Narod mu se od srca smijao. Tako je napadao redom sve naše. Madirazza, da svoje razbresni, vikao je proti Šibenčanima, raztiruvač, da je u Drnišu bilo silne krvi, indirektno tim uckajući masu na izgrede i napadaje. No odlučno i ozbiljno držanje Šibenčana i Kaštelana držalo je svu onu bandu u dovoljnoj dalečini. Čak su poslali djecu, da nerade izazivati. Neki Marko Lušić je napao bio svećeniku Don K. Fulgosia gnjusnim izrazima, no bio je smjesta naučen pristojnost. Tako je dan prošao u najvećoj trgovini.

Gledje glasovanja moramo reći, da je u izbornim škandalima Trogir odnio barjak. Tu se glasovi podmećali, isti ljudi dvaput glasovali, za odsutne sumnjivi individuali polagali glasove itd. Na večer su neki u občinu, gdje je bilo jedno izborništvo, kroz prozor ulazili, kada je već kordon bio zatvoren. Jedan je na daju bio uvhaćen i uapšen.

U 9 i po na večer svršilo je glasovanje i onda dr. Krstelj odputovao sa svojim put Kaštelu. Pri odlasku neke gospodje iz „boljih kuća“ otvorile su demonstraciju prve fukacajuću iz sirena. Zagorci se krstili i čudili nad takovom nepristojnošću i odgovorili im kličući dru. Krstelju. Tim je onaj dan bio dovršen. Dan, koji je jedan od najsrmatnijih što ih god bilježi izbore u Dalmaciji. Uprkos groznom teroru pravaški kandidat je u samom Trogiru dobio 556 glasova protiv Ivčevićevih 1767. a dr. Lubin 333, koji je i u Drnišu imao 15 glasova. Rezultat končan je bio ovaj:

Dr. Krstelj 4394, dr. Ivčević 4655, a dr. Lubin 352. Po tom sledi uži izbor u utorak.

Pravaška pobjeda u Sinju. U Sinju je izabran sa 175 glasova, većine pravaš dr. Sedardić. Iz Sinja namjavljuju, da je bio preko 2000 glasova većine za dr. Sesardić, ali je po sredi bilo prevara. O tom naknadno. Dr. Sedardić je dobio 4836, a dr. Mravović 4661 glas.

U Dubrovniku je Blankini izbran sa 4768 glasova protiv pravaša dra. Cviljeća, koji je dobio 1310.

Terorizam.

Našim udruženjem protivnicima nemože podnipošto da ide u glavu onaj broj 1207. S njim pravili su premještaje i kombinacije, pak je sve uzalud, nemože onaj jedan da se promjeni, a niti da sprave broj na manje od jedne hiljade barem.

Oni, kavalirli ulice, svoj poraz pripisuju terorizu s naše strane. Mi, a i svi oni, koji su na dan izbora bili u Šibeniku, Zlarinu, Vodicama, Tiesnu i Skradinu, znaju i to javno govoriti, da poštenijih izbora i mirnoće što se tice s naše strane, nije provedeno u cijeloj Austriji. Mi smo bili sigurni o pobedi, te svako ludo i djetinje izazivanje protivnika nije moglo, da u nama ni za sami čas pomuti ravnovesje triezmenosti i razbora. Doduše na svim biračišima izgledalo je, da smo svukud u manjini, jer ko ljudi ozbiljni i svinjeni znali smo, kud ciljaju oni izazivi opijene dječjeklje, te smo ih s gnušenjem odbijali. Terorizam! Da taj je bio, ali ne u taboru poštenih pravaških birača, već u taboru udruženih protivnika. Sve što je u politici značajna i poštena, sve što ljudi ovoj svetu grudu, sve što pošteno misli i osjeća za napredak ovog grada

bilo je na jednoj strani, a na drugoj bila je četa neprijatelja grada Šibenika, neprijatelja hrvatsva, četa političkih mešetara.

Bez dokaza ne gorovimo. Neka nam kaže gosp. Dr. Makale koja je poštena sredstva upotrebio, da izmri krvne neprijatelje i narodne galikože u Zlarinu, a da istupe svi složno na izbore protiv nas i našeg kandidata. Neka nam kaže ovaj isti gospodin, jesu li oni zavedeni Lučani glasovali iz osvjeđenja za Dubokovića ili za njima urođen novac ili prijetnje bubenj? Neka nam Hanibal, taj glasovali Hanibal kaže jesu li Žirijani iz ljubavi glasovali i osvjeđenja za Dubokovića ili je tu po sredstvima bio bubač i mita? Njega i njegove kao Kapricje i Lakošće pitamo gdje ga ponos, gdje poštjenje, gdje ljudsko dostojanstvo. Šuplja Lučka tiktika služila se je i takvom sredstvima, za koje će morati odgovarati na sudu.

Jedan stranac, koji se je na dan izbora desio u Zlarinu, rekao nam je, da je tu pazan narodnog poštjenja i osvjeđenja. Koji su to bili trgovci, to je lako svatiti. I ovo se dešavalo u Zlarinu.

Nije bolje ni u Triesnu. Udrženi koritaši i propri autonomaši sdržiše se, zagriše i poljubiše, te svi složno navaleš proti nama, protiv našeg kandidata, proti stranci prava.

Poštjenje njihovo nije poštedilo ni osobnu slobodu birača, a vodja svih bezječnjaka i izdajica hrvatskog imena i hrvatskog barjaka bio je glavom Lav Mazzura, koji se nije ustrčavao plaćati razudanu rulju, da pljuje i kamenjem se baca na naše birače. Tko je terorizirao? Zar mi i naši, koji nijesu smjeli izći iz svojih ladija? Tko je kupovao glasove, zar mi ili protivnici? Koga su uhvatali žandari pri trgovanim, zar nas ili glavom gosp. Lovru Mazzur? Da predjemo na sam Skradin. Zašto su ovde naša opet složna nesložna braća? Zašto su birači već od rana jutra bili pozavari u avlje, ko blago. Pitajmo golobradog lugara Pavlićevića, koja je poštena sredstva radio u agitaciji protiv našeg kandidata? Mnogo toga znao bi nam pripovjedati i srbin poštovatelj Vučimirović.

U našoj gradskoj okolici, ako su skupili po gdje gdje koji glas, to su ga skupili mitom, prijetnjom i novcem. Nema jednoga njihova birača, koji vam ne će reći, da glasoval proti svom uverenju, ali da je mora.

Iz svog vlastitog uvjerenja glasovala je ona četa političkih pjanjica, koja se kupi oko „Kola“, a kojima sve što je hrvatsko to je, odušivo, to oni mize iz svu svoje duše. Ova četa, bez ikakvog vjerskog i političkog uvjerenja bila je zamislila da sruši naš Šibenik, da od njega učini divlju spilu zvjeri i političkih razbojnika.

Ovu četu podpmogalo je sve što je politički nepoštena u našoj zemlji neizostavljajući ni „N. L.“ čiji je urednik otrog 20 godina bio uslovio da pita javno pred Evropom u bečkom parlamentu zaštitu protiv nje zulumu.

Četa, crna četa kao takova je ostala i nije se u čemu promjenila izim, što je stekla nekoliko mladih sila dobro uvježbanih u svom занatu, ali takav nije ostao glavom g. Juraj Blankini. On se je promjenio i crno čeli pružio je ruku pomoćnicu. Ovo je dobro svatio svaki sin ovog slavnog grada i sve pogrede koje su sipali protiv njega i njegova kandidata udruženi protivnici bilo je novo sjeme čistog patriotizma i neokaljanog hrvatsva.

Evo, ovo je historija prošlih izbora, a udruženi protivnici ne još jače upru sa svojim prvdrama i porugama, pak nek se onda ne palaže za svaku pobjedu u riečima: „Sve je naše! ali, pali paše!

Političke vesti.

Izbori u Trstu. U I. sredu: Mandić (lov.) 1169, Pittoni (soc.) 2618, Menesini (talij.-liberalac) 2584. Uži izbor: Pittoni—Menesini.

U II. sredu: Rybarž (slov.) 2399, Cernutij (soc.) 2016, Gasser (talij.-lib.) 4734. Uži izbor: Gasser—Rybarž.

U III. sredu: Wilfan (slov.) 1006, Puecher (soc.) 2003, Pitacco (talij.-lib.) 4047. Izabran: Pitacco.

U IV. sredu: Skerjanc (slov.) 1074, Oliva (soc.) 1473, Braidofti (talij.-liberalac) 1778. Uži izbor: Oliva—Braidofti.

U V. sredu: Žeribac (Trst okolica): Rybarž (slov.) 5006, Oblak (talij.-lib.) 1192, Kristan (soc.) 2127. Izabran Rybarž.

Ukupno su u Trstu dobili talijani 14335, Slovenci 10654 i socialisti 10237 glasova. „Piccolo“ nariće radi porasta slovenskih glasova i upozorava na pogibelj od Slovenaca. U četiri gradske kotare god. 1907 dobili su slovenski kandidati 3590 glasova, a ljetos 5645.

Izbori u Austriji. Poznat je podpuni rezultat u svih 449 kotara, koji su bili dani 13. o. m. Definitivno je izabrano 251 zast., 171 uži

izbor i 14 novih izbora u Galiciji sa 27 mandata. Izabrano je došlo 68 kršćanskih socijala, 55 Čeha, 47 Niemaca liberala, 44 socijaliste, 28 južnih Slavena, 14 Poljaka, 12 Talijana, 6 Bakovinskih Rusina, 5 Rumunja i 4 divljaka.

Kršćanski socijali pretrpeše težak poraz. U Beču uspješe tek u dva kotara, a u ostalim dolaze u uže izbore. Sva je prilika, da neće osjetiti znatnijih gubitaka, jer su se za uže izbore sporazumili sa njemačkim liberalcima a pri socijaldemokratima.

Iz grada i okolice.

Zenska gradjanska škola u Šibeniku. Kako javisimo u posljednjem broju, u subotu je ovdje bio presv. pokrajinski školski nadzornik g. Antun Vitez Štről baš radi tečaja usavršavanja kod naše ženske gradjanske škole. U upraviteljstvu iste škole obdržan je u tu svrhu tog dana od 11 do 12 sati sastanak, kojemu sudjelovaše dotično učiteljsko osoblje, kot. škol. nadzornik g. Sinčić te članovi mjestnog škol. vjeća g. Karadole i Sirovića — Gosp. Štről probio je raspored i satove nauka, koji će se poučavati u tom tečaju, a zatim je povjerio učiteljskom osoblju da prama tom izradi dotičnu naukovnu osnovu, davši mu za to potrebne obćenite naputke. Tečaj usavršenja kod naše ženske gradjanske škole bit će tako udešen, da će učenice u njemu biti podredjene u dva odjeljka za neke predmete, t. j. za one, gdje je prama njihovom budućem zvanju i zanimanjem od potrebe da pouka bude za jedne jednog a za druge drugog smjera, t. j. za jedne formalna, obrazovna, za druge praktična. Da se ovakve pouka uzmognu uspješno nastaviti predviđeno je, da se ovaj tečaj usavršavanja razmakne na dve, pa i na tri školske godine, tako da bi naše učenice učile kod ove gradjanske škole šest godina i postigle toliku naobrazbu i spremu, da bi se nakon tih šest godina mogle lasko podvrgnuti izpitu za III. razred paraparidije, a i inače mogle bi vrlo lako da nadju službe kod bankovnih zavoda, državnih ureda i trgovackih tvrtaka.

Korist naše gradjanske ženske škole biva dakle tim sve veća, te se nadamo da ćemo ju do koju godinu vidjeti podignutu do visine jednog pravog liceja, a to će biti za Šibenik jedna od najljepših stecvina zadnjeg doba, do koje je došao zavajimanjem naših ljudi, imenito zastupnika Dr. Dulibića. Prosit!

Sv. Vjekoslav: Danas sva školska mladež stavlja svog zaštitnika sv. Vjekoslava. Po obitajuju sva su školska djeca bila jutros na značna sv. misi, pjevajući pjesme u čast sv. Vjekoslava.

Ustanovljenje druge komisije za procjenu. Kako Šibenik ima preko 10.000 stanovnika još od g. 1900., tako bi morao za utančenje poreza imat dve progabenje komisije jednu za grad, a drugu za kotar. Toga nije bilo do sad, ali će se sad napokon i tome doskočiti što je pravo i zakonito.

Radnja obale i uredjenje Vrulja ostaje uvek na istome, pri starome. Nit se miće, nit pomiće. Dok je obala "ugljena" već kraljevsko prevedena, ona na pristaništu Makale do Vrulja još uvek stoji onako, kako je stojala ove zime, a nasip Vrulja samo što je ogradjen daskama, da se zar ne vidi pusta nečist, koja se u ondje zavaljenim korinalima kupi. — Ne znamo, dokle ćemo krvinkom i indolencijom pomorske vlade morati da trpjimo sav taj smrad, koji nam okužuje rizik i koji se ne uklanja ni sada, kad usled vrućine može da bude tako grdno opasan občem zdravlju. Je li to prkos ili tvrdoglav?

Pokupila učila. Tuže nam se mnogi roditelji školske djeca da će novom školskom godinom morat dobiti razna nova učila za djecu kao što su n. pr. pisanke, risanke, zadarice, koje će, jer su nove, različite od starih, zapadati baš dobrostruko. — Ovo je zbijala velika pogreška, jer se zna, kako je to težko išlo sa nabavom tih učila od strane roditelja, a od sad će još teže, pače nikako. Da je to na štetu nauka školskog ne treba ni dokazati. Naše mjestno školsko vjeće obratilo se je za to nadležnog škol. vlasti, da stvar po mogućnosti na vrieme uredi, a ako ne uspije, da odredi t. j. dopusti neka se i nadalje upotrebljavaju dosadašnja učila, koja su i onako ljepe zadovoljavala.

Tečaj analfabeta. Tečaj za nepismene vojnike, koji je rukovodio naduč. Belamarč dovršio je. Polazilo ga je 56 vojnika, a ukupno se je predavalo 48 sati. Uspjeh je bio veoma dobar, te je sa strane zapovjedništva domobranstva uč. Belamarču izraženo vrlo laskavo priznanje. Također je prekinuto i predavanje iz gospodarstva, a s jeseni biti će po g. uč. Anzuloviću nastavljeno. Uspjeh je vrlo povoljan.

Da prikriju sramotan poraz na gradskim biralištima Pendulovi i Hanibalc turaju

u narod vести, da su oni imali većinu, ali da su naši iz izborne žare pokrali glasovnici. Sta li sve ne će izmisliti zloba naš protivnika? Lažite, varajte dalje, slobodno vam sve, jer vam ništa više ne pomaže. I najgluplji vam više ne vjeruj. Lažite i gušite se u lažima, — to vam je jedini zaštit, to je sve. što znate.

Sokolska prijava, obdržavat će se u četvrtak večer u 8 sati. Može se braća sokoli da nefaljeno svi dodju, jer se tiće vrlo važnih stvari.

Uprava.

"Narodni List" donosi vjerojatno iz pera dr. Marušića dopis o groznoj blamaži, koju doživo on, Skelin i Čorić u Promini. U tom dopisu se Šibenčani nazivaju razbojnima, a na više se napada gg. Baraćević i Drezgu. Od početka pa do kraja je onaj dopis lažan, što se može i dokazati. Među razbojnike se može ubrojiti on 15 ljudi, koji su s njima bili, a koje su oni do ludila opili pokvarenim vinom. U ostalom pitamo dra. Marušića, zašto nije u "Nar. Listu" napisao sve one sramotne istine, koje im je g. Baraćević istresao: i dru. Marušiću, i Skelinu, i Čoriću?

"Naše jedinstvo" traži razputst obćine Šibenke. Ima dve godine, da o tom piše. Njemu nećemo na to odgovoriti jer nam je to izpod dostojaštva; čekamo samo zem. odbor, da ga dočekamo, kao što smo i sve dosadanje njihove vole subzili.

Laži o dr. Šusteršiću. Sa upućene strane smo uobišteni, da odlučno dementiramo lažne glasine liberalnih novina, po kojima, da se je ovih dana dr. Šusteršić, sklonio u Beču, da stupi u vladinu većinu. Naprotiv, ono dana se dr. Šusteršić nalazio u Beču samo kao odvjetnik radj uvažne razprave kod upravnog

treba da pouka bude za jedne jednog a za druge drugog smjera, t. j. za jedne formalna, obrazovna, za druge praktična. Da se ovakve pouka uzmognu uspješno nastaviti predviđeno je, da se ovaj tečaj usavršavanja razmakne na dve, pa i na tri školske godine, tako da bi naše učenice učile kod ove gradjanske škole šest godina i postigle toliku naobrazbu i spremu, da bi se nakon tih šest godina mogle lasko podvrgnuti izpitu za III. razred paraparidije, a i inače mogle bi vrlo lako da nadju službe kod bankovnih zavoda, državnih ureda i trgovackih tvrtaka.

Korist naše gradjanske ženske škole biva dakle tim sve veća, te se nadamo da ćemo ju do koju godinu vidjeti podignutu do visine jednog pravog liceja, a to će biti za Šibenik jedna od najljepših stecvina zadnjeg doba, do koje je došao zavajimanjem naših ljudi, imenito zastupnika Dr. Dulibića. Prosit!

Sv. Vjekoslav: Danas sva školska mladež

stavlja svog zaštitnika sv. Vjekoslava.

Po obitajuju sva su školska djeca bila jutros na značna sv. misi, pjevajući pjesme u čast sv. Vjekoslava.

Ustanovljenje druge komisije za pro-

cjenu. Kako Šibenik ima preko 10.000 stanov-

nika još od g. 1900., tako bi morao za utan-

čenje poreza imat dve progabenje komisije

jednu za grad, a drugu za kotar. Toga nije

bilo do sad, ali će se sad napokon i tome

doskočiti što je pravo i zakonito.

Radnja obale i uredjenje Vrulja ostaje uvek na istome, pri starome. Nit se miće, nit

pomiće. Dok je obala "ugljena" već kraljevsko

prevedena, ona na pristaništu Makale do Vrulja

još uvek stoji onako, kako je stojala ove

zime, a nasip Vrulja samo što je ogradjen

daskama, da se zar ne vidi pusta nečist, koja

se u ondje zavaljenim korinalima kupi. — Ne

znamo, dokle ćemo krvinkom i indolencijom

pomorske vlade morati da trpjimo sav taj

smrad, koji nam okužuje rizik i koji se ne

uklanja ni sada, kad usled vrućine može

da bude tako grdno opasan občem zdravlju.

Je li to prkos ili tvrdoglav?

Poskupila učila. Tuže nam se mnogi

roditelji školske djeca da će novom školskom

godinom morat dobiti razna nova učila za

djecu kao što su n. pr. pisanke, risanke,

zadarice, koje će, jer su nove, različite od

starih, zapadati baš dobrostruko. — Ovo je

zbijala velika pogreška, jer se zna, kako je to

težko išlo sa nabavom tih učila od strane roditelja.

a od sad će još teže, pače nikako. Da je to

na štetu nauka školskog ne treba ni dokazati.

Naše mjestno školsko vjeće obratilo se je

za to nadležnog škol. vlasti, da stvar po moguć-

nosti na vrieme uredi, a ako ne uspije, da

odredi t. j. dopusti neka se i nadalje upotrebl-

javaju dosadašnja učila, koja su i onako ljepe

zadovoljavala?

Pokupila učila. Tuže nam se mnogi

roditelji školske djeca da će novom školskom

godinom morat dobiti razna nova učila za

djecu kao što su n. pr. pisanke, risanke,

zadarice, koje će, jer su nove, različite od

starih, zapadati baš dobrostruko. — Ovo je

zbijala velika pogreška, jer se zna, kako je to

težko išlo sa nabavom tih učila od strane roditelja.

a od sad će još teže, pače nikako. Da je to

na štetu nauka školskog ne treba ni dokazati.

Naše mjestno školsko vjeće obratilo se je

za to nadležnog škol. vlasti, da stvar po moguć-

nosti na vrieme uredi, a ako ne uspije, da

odredi t. j. dopusti neka se i nadalje upotrebl-

javaju dosadašnja učila, koja su i onako ljepe

zadovoljavala?

Pokupila učila. Tuže nam se mnogi

roditelji školske djeca da će novom školskom

godinom morat dobiti razna nova učila za

djecu kao što su n. pr. pisanke, risanke,

zadarice, koje će, jer su nove, različite od

starih, zapadati baš dobrostruko. — Ovo je

zbijala velika pogreška, jer se zna, kako je to

težko išlo sa nabavom tih učila od strane roditelja.

a od sad će još teže, pače nikako. Da je to

na štetu nauka školskog ne treba ni dokazati.

Naše mjestno školsko vjeće obratilo se je

za to nadležnog škol. vlasti, da stvar po moguć-

nosti na vrieme uredi, a ako ne uspije, da

odredi t. j. dopusti neka se i nadalje upotrebl-

javaju dosadašnja učila, koja su i onako ljepe

zadovoljavala?

Pokupila učila. Tuže nam se mnogi

roditelji školske djeca da će novom školskom

godinom morat dobiti razna nova učila za

djecu kao što su n. pr. pisanke, risanke,

zadarice, koje će, jer su nove, različite od

starih, zapadati baš dobrostruko. — Ovo je

zbijala velika pogreška, jer se zna, kako je to

težko išlo sa nabavom tih učila od strane roditelja.

a od sad će još teže, pače nikako. Da je to

na štetu nauka školskog ne treba ni dokazati.

Naše mjestno školsko vjeće obratilo se je

za to nadležnog škol. vlasti, da stvar po moguć-

nosti na vrieme uredi, a ako ne uspije, da

odredi t. j. dopusti neka se i nadalje upotrebl-

javaju dosadašnja učila, koja su i onako ljepe

zadovoljavala?

Pokupila učila. Tuže nam se mnogi

roditelji školske djeca da će novom školskom

godinom morat dobiti razna nova učila za

djecu kao što su n. pr. pisanke, risanke,

zadarice, koje će, jer su nove, različite od

starih, zapadati baš dobrostruko. — Ovo je

zbijala velika pogreška, jer se zna, kako je to

težko išlo sa nabavom tih učila od strane roditelja.

a od sad će još teže, pače nikako. Da je to

na štetu nauka školskog ne treba ni dokazati.

Naše mjestno školsko vjeće obratilo se je

za to nadležnog škol. vlasti, da stvar po moguć-

nosti na vrieme uredi, a ako ne uspije, da

odredi t. j. dopusti neka se i nadalje upotrebl-

javaju dosadašnja učila, koja su i onako ljepe

zadovoljavala?

Pokupila učila. Tuže nam se mnogi

roditelji školske djeca da će novom školskom

godinom morat dobiti razna nova učila za

djecu kao što su n. pr. pisanke, risanke,

zadarice, koje će, jer su nove, različite od

starih, zapadati baš dobrostruko. — Ovo je

zbijala velika pogreška, jer se zna, kako je to

težko išlo sa nabavom tih učila od strane roditelja.

a od sad će još teže, pače nikako. Da je to

na štetu nauka školskog ne treba ni dokazati.

Naše mjestno školsko vjeće obratilo se je

za to nadležnog škol. vlasti, da stvar po moguć-

nosti na vrieme uredi, a ako ne uspije, da

odredi t. j. dopusti neka se i nadalje upotrebl-

javaju dosadašnja učila, koja su i onako ljepe

zadovoljavala?

Pokupila učila. Tuže nam se mnogi

roditelji školske djeca da će novom školskom

godinom morat dobiti razna nova učila za

djecu kao što su n. pr. pisanke, risanke,

zadarice, koje će, jer su nove, različite od

starih, zapadati baš dobrostruko. — Ovo je

zbijala velika pogreška, jer se zna, kako je to

težko išlo sa nabavom tih učila od strane roditelja.

a od sad će još teže, pače nikako. Da je to

na štetu nauka školskog ne treba ni dokazati.

Naše mjestno školsko vjeće obratilo se je

za to nadležnog škol. vlasti, da stvar po moguć-

nosti na vrieme uredi, a ako ne uspije, da

odredi t. j. dopusti neka se i nadalje upotrebl-

javaju dosadašnja učila, koja su i onako ljepe

zadovoljavala?

Pokupila učila. Tuže nam se mnogi

roditelji školske djeca da će novom školskom

godinom morat dobiti razna nova učila za

djecu kao što su n. pr. pisanke, risanke,

zadarice, koje će, jer su nove, različite od

starih, zapadati baš dobrostruko. — Ovo je

zbijala velika pogreška, jer se zna, kako je to

težko išlo sa nabavom tih učila od strane roditelja.

a od sad će još teže, pače nikako. Da je to

na štetu nauka školskog ne treba ni dokazati.

Naše mjestno školsko vjeće obratilo se je

za to nadležnog škol. vlasti, da stvar po moguć-

nosti na vrieme uredi, a ako ne uspije, da

odredi t. j. dopusti neka se i nadalje upotrebl-

javaju dosadašnja učila, koja su i onako ljepe

zadovoljavala?

Pokupila učila. Tuže nam se mnogi

HRVATSKA VJERESIJSKA BANKA PODRUŽNICA ŠIBENIK

Centralna DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2,000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 250.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULÖZKE NA KNJIZICE U KONTO KURENTU
I ČEK PROMETU; ESKOMPUTJE MJENICE, OBAVLJA
INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA V JEDNINE, DE-
VIZE SE PREUZIMLJU NA KULANTNUJE, IZPLATE NA
SVM Mjestima TU i INOZEMSTVA OBAVLJAU SE
BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE.

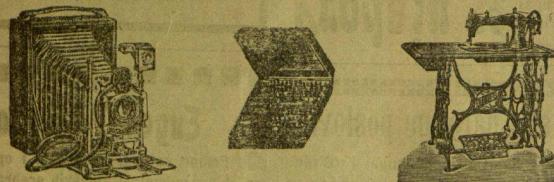
MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERET-
NICE, ZALOŽNICE, SREĆKE, VALUTE, KUPONE.
PRODAJA SREĆAKA NA OBROČNO ODPЛАCIVANJE.
OSJEGURANJE PROTI GUBITKU ŽRIEBANJA. REVI-
ZIJA SREĆAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLAT-
NO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA.

Xujižara i papirnica Jvana Grimani-a - Šibenik

preporuča p. n. občinstvu svoj veliki izbor hrvatskih, njemackih, talijanskih i francuzskih knjiga, romana, slovnica, rječnika, onda pisacih sprava, trgovackih knjiga, uredovnog papira, elegantnih listova za pisma i razglednica. Prima predplate na sve hrvatske i strane časopise uz originalnu cenu sa tačnim i brzim dostavljanjem u kuću — Velika zaliha svakovrtnih teplomjera, eviker-naočala od najbolje vrsti leća u svim gradačnjama.

Vanjske naručbe obavljaju kretom pošte.

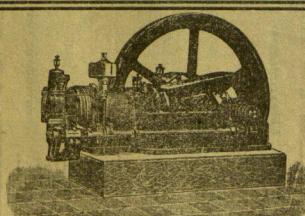
Skladište fotografiskih aparata i svih nujnogrednih potrebitina. — Preuzimaju naručbe svakovrtnih pečata od kaučuka i kovine. — Skladište najboljih i najjeftinijih šivačkih strojeva „Singer“ najnovijih sistema.

NAJBOLJI NAMJEŠTAJI SNAGE

kao što su motori na plin (gas), benzин, žestu, kameno i sivo ulje, na mršavi plin, za obrt.-poljodjelske i električne namještaje snage proizvadja

Draždanska tvornica
-- motora na plin --
(A. G. Dresdner Gasmotoren-Fabrik)

Tražite cienike i proračune badava.
Dopisivanje hrvatski, talijanski, njemački i slovenski.

Izključivo glavno predstavništvo, kamo valja upraviti sve upite:

EMANUEL i OSKAR KRAUS

Tehnička poslovnička TRST, Via San Nicolo 2/c.

koji hoće, da očuvaju svoju kosu od perutu, od opadanja i da ne osjede, aže, da im kosa bolje raste i gušća bude, neka upotrebljava

STECKENFERD DAY-RUM
(Znak Steckenferd)
od BERGMAN & COMP.
Tetischen a. E.

u flasama po K 2- i K 4-. Dobiva se u svim ljekarnama, drogerijama, parfumerijama i brijačnicama.

„NUISOL“

od BERGMAN-i drug u TEŠNJU
n. L. jest i ostaje prije kao i poslie
za čudo nedostizivo sredstvo za
bojadisanje kose i brade.

Na zaliji se nalazi plava, smedja
i crna boja. Jedna boca stoji K 2-50

Drogerija Vinko Vučić - Šibenik.

Mužki

STECKENFERD DAY-RUM
(Znak Steckenferd)
od BERGMAN & COMP.
Tetischen a. E.

u flasama po K 2- i
K 4-. Dobiva se u svim
ljekarnama, drogerijama,
parfumerijama i brijačnicama.

VELIKA ZLATARIJA GI PLANČIC VIS STARIGRAD-Velaluka

Bogato snabdjevena podružnica - Šibenik.

Krondorferova alkalička naravna kiselica.

Dobiva se u drogariji V. VUČIĆA, Šibenik

SINGER

,66“

— ŠIVAČI STROJ —
NAJNOVIJI I NAJSAVRŠENIJI.

SINGER

— ŠIVAČI STROJEVI —
SINGER MOGU SE DOBITI
SAMO U NAŠIM VLASTITIM
DUČANIMA.

DRUŽTVO SINGER A. D. ZA ŠIVAČE STROJEVE ŠIBENIK — GLAVNA ULICA.

Na zahtjev šalju se sve upute. Uzorci vezova kao i šiveni uzorci šalju se badava i franko.

TVORNICA PAPIRNATIH VREĆICA — ANTE ZORIĆ — ŠIBENIK — (DALMACIJA). —

Tvornica je uredjena sa svim potrebnim strojevima. Izrađuje vrećice u svim veličinama i u svim bojama. Ovo je prvo i jedino domaće poduzeće ove vrste. Cene su vrlo umjerene, te domaći potrošaoci ne će imati razloga, da pored domaćeg poduzeća služe se iz vana.

— NARUČBE SE IZVRŠUJU VRLO BRZO I TOČNO. —

Како да se očuvamo od želudačne bolesti?

Sa želudačnom bolesti u današnje vrieme jako mnogi ljudi boluju, a da se tome predustrene preporučam u zgodno doba uporabu

Dra. ENGEL'schen NECTAR

koji okrepljuje želudac i omogućuje dobar probavu, te čini svakoga podpuno zdravim. Tko želi očuvati svoje zdravje do najviše starosti, neka upotrebljava izvrstno i hvaljivo sredstvo:

Dra. Engel'schen Nectar

Ovaj izvrstni Nectar pronađen je od soka iz raznih biljina pa mješan sa dobrim vinom. Djelejus svojim sadržajem na svježest, jakost i probavu. Osim toga je izvrstno liqueur za želudac, odnosno želudačno vino i nema nikakve posledice. Zdravi i bolestni mogu za poboljšanje zdravlja upotrebljavati. Nectar djejuje kod probave i prouzročuje privlačenje sokova.

Preporuča se osobito za one

Dra. Engel'schen Nectar

koji će imati podpuno zdrav želudac. Nectar je izvrstno sredstvo proti želudačnom kataru, grčevima, boli i slaboj probavi ili sluzi. Isti tako NECTAR odstranjuje začepljenje, ukočenost, koliku srčanu kucavici, a daje mnogo bolju mirnacu, tek i ugodno spavanje, dočim besaznicu, glavobolju i mnoge druge simptome. Usljed svoga djelovanja, NECTAR na daleko uživa dobar glijas. NECTAR djejuje da si krije i veseli.

Tiesna, Biograda na moru, Vrlike, Knina, Zadra, Benkovca, Kastelstarog, Splita te svim većim i manjim mjestima Dalmacije i u cijeloj Austro-Ugarskoj.

Čuvajte se patvorenja!

Zahajte samo izključivo

Dra. Engel'schen Nectar

Ne NECTAR nije nikakva tajna. Sadržina mu je: Samos 300, visoka kesta 150, malinov sok 100, crveno vino 100, sok od jagoda 100, sok od rešenja 200, stolnik 30, šumski jagoda 30, polna 30, koromač, anis, citoferos i druga košarica po 10, pomoćano sva skupa.